

כבשה: כדורא

מוצא הכבש:

נמצאו גם במקומות בהם נמצאו (*Ovis aries musimon*) שרידים של כבש הבית שגודל על או זן מבוית שניצוד שרידי ישוב-אדם, אם כי לא תמיד ברור אם זהו זן הבר קיימות כמה השערות לגבי מוצאו של כבש הבית. עם זאת, רוב המקורות. ידי האדם ההשערה המצויה [2][1]. מסכימים כי מוצאו של כבש הבית הוא כנראה מכבש מופלון היא, וקורסיקה בכתובים שונים כי מקור כבש הבית במופלון המצוי באיים סרדיניה שהפך לפראי שנמצא שם כנראה התפתח מכבש מבוית שגויה. להפך, המופלון.

יש ועד צפון-מערב הודו המצוי מצפון-מזרח איראן (*Ovis vignei*) "כבש אוריאלי" ל מאשר יש לכבש הבית (54), מה שכנראה פוסל אותו מלהיות אב (58) יותר כרומוזומים אין לפסול זאת, אותו עם כבש מופלון קדמון של כבש הבית, אך אף שניתן להכליא יש 56 כרומוזומים הפוסלים את מועמדותו (*Ovis ammon*) לחלוטין. לכבש ארגאלי שלו 52, הסיבירי (*Ovis nivicola*) לאב קדמון, כמו גם את מועמדותו של כבש השלג הראשונים כרומוזומים ואזור מחייתו מרוחק מאתרי הביות.

ביות הכבש:

בין הסמנים. הראשונות שביותו היו חיות המשק, כבשים, יחד עם עזים לביות הכבש: גודל גוף מוקטן, עצמות כבשים שנמצאו באזורים הארכאוזואולוגיים שלא היו בהם כבשי בר לפני כן, ועדויות לשחיטת זכרים צעירים (במקום דפוס הצייד הנפוץ של ציד זכרים ונקבות בוגרים). לפי סמנים אלה משערים כי הביות התרחש הביות שינה [4]. לפני כ-10,000 שנים, במהלך התקופה הנאוליתית בצפון הסהר הפורה את הכבש, ומהכלאות של מיני בר נוצרו גזעים רבים. הכבש איפשר את הניידות של החברות הקדומות, כיוון שקל להעביר כבשים ממקום למקום בעדרים, תוך ניצול שטחי משערים כי בתחילה נהג האדם לגדל מרעה נרחבים. על סמך ממצאים ארכאולוגיים כבשים רק לצורך הפקת בשר וחלב, ורק לאחר מכן גילה את האפשרות לגזוז את במרוצת הדורות למד האדם להכיר את יתרונות. הכבשים ולהשתמש בצמרם לאריגה צמר הכבשים כחומר גלם זמין לאריגים חמים וחזקים. עובדה זו, יחד עם החלב והבשר

שהופקו מן הכבשים, הביאה לכך שכבר בעת העתיקה שאף האדם לטפח את איכות עדרי באיראן התגלה פסלון של הכבשים שברשותו ולהגדיל את כמותם. באתר ארכאולוגי כבש צמרי, מה שמעיד על-כך שהאדם החל לבצע השבחה לגזעי כבשים הנותנים צמר כבר לפני למעלה מ-6,000 שנה (כבש בר מכוסה בעיקר בשיער ולא בצמר). המאפיינים בסביבות ובבל הבולטים של כבש הבית החלו להופיע בספרות ובאמנות של מסופוטמיה 3000 לפנה"ס, והעידו על ההערכה והחשיבות שייחסו אותם עמים לעדרי הכבשים היו אלה כבשים. שלהם. שרידים של כבש הבית נמצאו גם בחפירות ביריחו (זנב הכבש שומן) בעלות אליה.

במהלך התפתחותה של האנושות, עשו עמים רבים ניסיונות לטפח ולהשביח את עדרי הכבשים שברשותם מתוך הכרה בתועלת הרבה שניתן להפיק מהן. המצרים (Ovis aries palaeoegypticus). 8,000 לפני 5,000 שוכני יישובי הכלונסאות באירופה (Ovis aries palustris. גידלו את הגזע, שנה), למשל בשווייץ הופיע בתקופת הנחושת. Ovis aries palustris. גידלו את הגזע, שנה), למשל בשווייץ שהוא כנראה (Ovis aries studeri) באירופה גזע בעל קרניים ספיראליות מסיביות הכלאה בין גזע הכבשים של שוכני הכלונסאות עם המופלון.

גידלו כנראה בתקופה הקדומה כבשים שהשמועה על איכות צמרם באזור אסיה הקטנה ומסע "גיזת הזהב" על יצאה למרחקים. זהו כנראה המקור לאגדה במיתולוגיה היוונית רכשו והיוונים נהגו לסחור בצמר בכל אגן הים התיכון לקולכים. הפיניקים הארגונאטים ולספרד את הכבשים בעלי הצמר העדין ואף העבירו אותם לאיטליה.

הצטיינה בגידול כבשים, אף שמעולם לא הייתה בה אוכלוסייה של כבשי-בר. בריטניה כבר היה ביקוש רב לצמר שמוצאו מהאי לבריטניה במאה הראשונה כשהגיעו הרומאים הבריטי. בימי הביניים היה הכבש בהמת הבית החשובה ביותר בבריטניה וטופח בעיקר בשל חשיבותם. (ולבשר – את החזיר, לגידול צמר (לחלב גידלו בבריטניה את הבקר הכלכלית היה לכבשים תפקיד בעימותים אלימים על רקע של חלוקת קרקעות למרעה ואחר-כך גם בארצות הברית בסקוטלנד, באנגליה.

שבה עד היום גידול כבשים, מהגרים מאנגליה הביאו עימם את הכבשים לאוסטרליה שבה יש כיום את, החשובים ביותר, ולניו זילנד לצמר הוא אחד הענפים החקלאיים מספר הכבשים הגדול בעולם ליחידת שטח.

טיפוח הגזעים של הכבש במקומות שונים בעולם הניב כ-200 גזעים שונים, כשהאבחנה ביניהם היא בהתאם לשימוש שנעשה בגזע: צמר, בשר או שניהם.

פיזיולוגיה:

מידותיו של כבש הבית שונות מאוד בין הגזעים. אורכו בין 1.20 מטר ל-1.80 מטר, גובה כתפיו בין 65 ס"מ ל-1.27 מטר. גודל הנקבה הוא בדרך כלל בין שלושה רבעים קיים במינים בהם יש לנקבה לשני שלישים מגודלו של הזכר. הבדל נוסף בין הזכר קרני הכבשה קטנות מקרני הכבש. לכבשי-בר יש זנב בגודל שבין 7 – לכבש קרניים ס"מ ל-15 ס"מ, בעוד שזנבו של כבש הבית (האליה) בדרך כלל ארוך יותר ומשמש

הגדולות נוהגים להסיר זנב לכבש, אם כי ברוב החוות החקלאיות כמאגר מזון הכבש נע בין 20 ק"ג ל-200 ק"ג כשהממוצע הוא 110 ק"ג. לכבש פרסות משקל זה שסועות וראש בצורת חרטום צר המכוסה לגמרי בשער למעט הנחיריים והשפתיים. צבע הכבש משתנה מלבן כשלג לאדום, חום כזה ואף שחור, לעיתים עם כתמים בהירים.

מאופיין בהימצאות בלוטות הממוקמות לפני עיניו, באזור המפשעה (Ovis) הסוג אוויס האחוריות. בלוטות אלו מפרישות חומר נוזלי-למחצה, שקוף והמפיץ את ובין פרסותיו הריח האופייני לכבש הבית. מטרתן, כנראה, סימון שטח המחיה. קופסת המוח בגולגולתו של כבש-הבית, קטנה מזו של כבש-הבר, ואף שקע העין קטן יותר.

אך שונה ממנה בכמה מאפיינים: גוף מוצק יותר, הימצאות, הכבש קרוב מאוד לעז בלוטות הריח, והעדר הזקן על הסנטר אצל הזכרים.

השבחות כבשים על ידי הכלאות להשגת תכונות רצויות כלכלית יצרו מינים בעלי או חסרי צמר, בעלי קרניים או נטולי קרניים, בעלי אוזניים או חסרי אוזניים.

תזונה:

כבש-הבית הוא אחת החיות הקלות ביותר לגידול. כבש-הבית מסוגל לשרוד גם כשמזונו שלא חייב ומזון המכיל חנקן כמקור לאנרגיה או סוכר עמילן, מכיל רק תאית ופרחים, עלים עשבי-בר: בהיותו במרעה כולל מזונו של כבש-הבית. להיות חלבון ושיחים צעירים. הכבשים מעדיפים עשבים קצרים וחלקים, אך בעת הצורך יאכלו גם צמחים שעליהם מחוספסים וארוכים. כבשים רועים מסוגלים לבלוע כמות גדולה של מזון בזמן קצר ואחר כך פורשים לנוח וללעוס מחדש את המזון שנבלע (גירה). הכבש רועה בשעות המוקדמות של הבוקר והערב, כשבשעות החמות הוא נח. כמו אצל יתר מעלי מארבעה תאים נפרדים המאפשרים לו לעכל מזונות עתירי סיבים הגירה, מורכבת קיבתו שרוב החיות האחרות אינן מסוגלות לעכל.

מאשר נוהג הבקר ולכן יש להקפיד הכבשים נוהגים לנגוס בצמחים קרוב יותר לשורש הגורמת נזק, לא לאפשר להם רעיית יתר.

